Γράφει ο

Ταξχος εα Βασ. Νικολόπουλος

Πρόεδρος ΠΟΣ

Με αφορμή το θέμα του ασφαλιστικού και την κατάθεση πιθανόν εντός του Ιανουαρίου 2016 του σχετικού νομοσχεδίου (αν και ανυσηχώ για "αιφνιδιασμό" στις εορτές), υπάρχουν κατά την άποψή μου, σοβαρά νομικά ζητήματα, τα οποία ενώ θα

έπρεπε να έχουν απασχολήσει όσους εμπλέκονται με τη σχετική διαδικασία, δυστυχώς όπως έχει διαφανεί μέχρι τώρα, ούτε συζητούνται, ούτε περιελήφθησαν στο πόρισμα της Επιτροπής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την πρόταση ενός νέου ασφαλιστικού συστήματος (ΥΑ 37564/Δ910327/21.8.2015). Τα θέματα αυτά είναι:

α. Η υποχρέωση της Πολιτείας για πλήρη συμμόρφωση της, προς τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Εκτός από τη συνταγματική υποχρέωση του άρθρου 95, παραγρ. 5, ότι *«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις…..»,*
στο άρθρο 3 του πρόσφατου Ν. 4336/2015 (3ο μνημόνιο) στο εδάφιο 2.5.1 της παραγράφου Γ, αναφέρεται σαφέστατα:

«ιβ) η ελληνική κυβέρνηση θα προσδιορίσει και θα θεσπίσει νομοθετικά έως τον Οκτώβριο του 2015 ισοδύναμα μέτρα για την πλήρη αντιστάθμιση των επιπτώσεων της εφαρμογής

της δικαστικής απόφασης σχετικά με τα συνταξιοδοτικά μέτρα του 2012…»
. Αυτή η νομοθετική ρύθμιση καταδεικνύει την υποχρέωση της Πολιτείας για πλήρη συμμόρφωση της, προς τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, χωρίς εκπτώσεις και νομικές υπεκφυγές.

β. Μη υπαγωγή των Στρατιωτικών Συνταξιούχων στο ΙΚΑ (αλλά και όλων των Δημοσίων Λειτουργών)

Έχει γίνει δεκτό νομολογιακά ότι η συνταξιοδότηση των δημοσίων λειτουργών, των στρατιωτικών και των υπαλλήλων από το Δημόσιο, διεπόμενη από ιδιαίτερες συνταγματικές διατάξεις (άρθρα 73 παρ.2, 80 παρ.1 και 98 παρ.1 εδ.ε' του Συντάγματος) δεν εμπίπτει στην έννοια της κατά το άρθρο 22 παρ.4 του Συντάγματος κοινωνικής ασφάλισης γενικώς (πρβλ. ΣτΕ 1808/70, 99/68) και το Δημόσιο δεν ενεργεί ως Οργανισμός Κοινωνικής Ασφάλισης κατά την παροχή σύνταξης στους υπαλλήλους του, αλλά δυνάμει της σχέσης που το συνδέει με αυτούς και επί τη βάσει ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος (ΣτΕ 1970/2002, 1750/1993). Ας σημειωθεί ότι η ειδική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί διαφορών από συντάξεις του Δημοσίου κατοχυρώθηκε συνταγματικά ενόψει ακριβώς αυτής της ιδιαιτερότητας του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου. Ήδη η υπαγωγή στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ των προσλαμβανόμενων λειτουργών και στρατιωτικών από 1.1.2011 σύμφωνα με το Ν.3865/2010 προβληματίζει πλέον, από συνταγματική άποψη όσον αφορά τη συμβατότητά της με το πλέγμα των ειδικών διατάξεων που διέπουν το συνταξιοδοτικό πλαίσιο του Δημοσίου (άρθρα 73 παρ. 2, 80 παρ. 1 και 98 παρ. 1.στ΄ Συντ.). Είναι επομένως αναμενόμενο ότι η ρύθμιση αυτή, εφόσον παραμείνει ή πολύ περισσότερο επεκταθεί και στους παλαιότερους συνταξιούχους δημόσιους λειτουργούς πέραν όλων των άλλων, θα αποτελέσει και πηγή σημαντικών αμφισβητήσεων σχετικών με την κατανομή των σχετικών συνταξιοδοτικών υποθέσεων μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι με τα Πρακτικά της 4ης Ειδικής συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 29ης Ιουνίου 2010, γνωμοδότηση επί του σχεδίου νόμου 3865/2010, η Ολομέλεια είχε ομόφωνα αποφανθεί ότι *«… Ενόψει των ανωτέρω και του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, η διάταξη του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, με την οποία οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί εντάσσονται στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο οποίος καλύπτει συνταξιοδοτικά τους μισθωτούς, δεν συνάδει με τις προμνησθείσες συνταγματικές διατάξεις και μεταβάλλει την αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.…».*
Εντύπωση πάντως προκαλεί η μη ύπαρξη αντιδράσεων για αυτή τη ρύθμιση ! Προφανώς οι

επηρεαζόμενοι (εισελθόντες στο Δημόσιο τομέα ή στις παραγωγικές σχολές ΕΔ και ΣΑ μετά την 1/1/2011) δεν έχουν συνειδητοποιήσει τις επιπτώσεις αυτής της ρύθμισης ή (και το πιθανότερο) βλέπουν πολύ μακρινό (όνειρο) το χρόνο συνταξιοδότησής τους!!!

γ. Ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των Στρατιωτικώ ν.

Στις υπ' αριθμ. 2192-2196/2014, αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), με τις οποίες κρίθηκαν τελεσίδικα ως αντισυνταγματικές οι μειώσεις των αποδοχών των εν ενεργεία και των συντάξεων των εν αποστρατεία στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, που επιβλήθηκαν με το Ν. 4093/2012 επισημαίνεται με έμφαση η *«… υποχρέωση τηρήσεως από τον κοινό νομοθέτη της …. αρχή ς της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως των στρατιωτικών
».*
Αναλυτικότερα (αποσπασματικά για την οικονομία χώρου) αναφέρονται:

- Στη **σκέψη 12:** *«Επειδή, από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται περαιτέρω ότι αντιστάθμισμα των ανωτέρω απαγορεύσεων και περιορισμών και των ειδικών συνθηκών εργασίας των στρατιωτικών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, οι οποίες συνεπάγονται αυξημένους κινδύνους για τη ζωή και τη σωματική τους ακεραιότητα, αλλά και αναγνώριση της σημασίας της αποστολής που επιτελούν, αποτελεί η ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση τους, την οποία διαχρονικώς τους επιφύλαξε ο κοινός νομοθέτης. ……. αλλά, όσον αφορά τους στρατιωτικούς και τους υπαλλήλους των σωμάτων ασφαλείας, η ευνοϊκή μισθολογική μεταχείρισή τους απορρέει εμμέσως εκ της ιδιαίτερης σημασίας της εκ του Συντάγματος αποστολής τους που δικαιολογεί, εξάλλου, και τις συνταγματικές απαγορεύσεις και τους ειδικούς περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων τους, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί στην προηγούμενη σκέψη. Ειδικότερα, η αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως των στρατιωτικών εγγυάται την διαμόρφωση του ύψους των αποδοχών τους με κριτήρια όχι μόνον τον κλάδο, τον βαθμό ή τα καθήκοντα του υπαλλήλου αλλά την λήψη υπόψη και κριτηρίων, όπως οι ιδιαίτερες συνθήκες ασκήσεως και η επικινδυνότητα του επαγγέλματός τους ώστε οι αποδοχές τους να είναι επαρκείς για αξιοπρεπή διαβίωση και ανάλογες της σημασίας της αποστολής τους για το Κράτος, ……Συνεπώς, η
υποχρέωση τηρήσεως από τον κοινό νομοθέτη
της απορρέουσας εμμέσως από τις διατάξεις των άρθρων 45, 23 παρ.2 και 29 παρ.3 του Συντάγματος, αρχής της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως των στρατιωτικών αποτελεί μία πρόσθετη θεσμική εγγύηση που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας μέσω της ενισχύσεως του ηθικού των στελεχών τους, αλλά και δικαίωμα των στρατιωτικών, λόγω των συνταγματικών απαγορεύσεων και περιορισμών, στους οποίες υπόκεινται και της επικινδυνότητας των καθηκόντων τους… Η υποχρέωση αυτή, η οποία ισχύει, κατ' αρχήν, για κάθε σημαντική μείωση αποδοχών, η οποία στρέφεται κατά συγκεκριμένης κατηγορίας*

υπαλλήλων ή λειτουργών του Δημοσίου, καθίσταται εντονότερη στην περίπτωση των στρατιωτικών, υπέρ των οποίων
ο νομοθέτης έχει,
σύμφωνα με όσα ανωτέρω έχουν εκτεθεί,
υποχρέωση
, κατά τον προσδιορισμό του ύψους των αποδοχών τους, να λαμβάνει υπόψη, εκτός από τα συνήθη κριτήρια, και
τις ιδιαίτερες συνθήκες ασκήσεως και την επικινδυνότητα του επαγγέλματός τους
, καθώς και την επιτασσομένη αποκλειστική αφιέρωση στο επάγγελμα αυτό, ώστε οι αποδοχές τους να είναι επαρκείς για αξιοπρεπή διαβίωση και ανάλογες της σημασίας της αποστολής τους.»

- Και στη **σκέψη 21** : *«…..Τα αυτά ισχύουν, κατά μείζονα λόγο, για τους απόστρατους στρατιωτικούς των ενόπλων δυνάμεων, οι οποίοι λόγω της συνδέσεως της συντάξεως τους με τις αποδοχές των εν ενεργεία στρατιωτικών, κατά τα προεκτεθέντα,*
υφίστανται επιπλέον μείωση,
δηλαδή τόσο τη γενική μείωση των συντάξεων που υφίστανται όλοι οι συνταξιούχοι του δημοσίου, όσο και την προερχόμενη από την, κατά τα ανωτέρω, σύνδεση των συντάξεών τους και την, ως συνέπεια αυτής, αυτόματη αναπροσαρμογή του ύψους των».

Τέλος θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Πολιτεία οφείλει να μην οδηγεί σε κατάργηση ή πλήρη αποδυνάμωση της ασφαλιστικής προστασίας ούτε να ανατρέπει κατοχυρωμένες προσδοκίες των ασφαλισμένων. **ΔΕΝ πρέπει να αγνοείται** ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) παγίως δέχεται ότι οι συνταξιοδοτικές παροχές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ για την προστασία της περιουσίας.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν αδιαμφισβήτητες νομοθετικές προβλέψεις ή αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων, που σε μια δημοκρατική χώρα ο νομοθέτης έχει υποχρέωση να εφαρμόσει χωρίς νομικές (ή νομικίστικες) υπεκφυγές, με εγγυητή της νομιμότητας την ίδια τη Βουλή και υπεύθυνη την νομοθετική εξουσία. Η μη εφαρμογή τους στρέφεται κατά των δημοσίων λειτουργών, των στρατιωτικών και των υπαλλήλων του Δημοσίου
, οι οποίοι δεν πρέπει να αποδεχθούν παράνομες και αντισυνταγματικές ρυθμίσεις, ούτε την ένταξή τους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Η πρώην Πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων και νυν Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κυρία
Βασιλική Θάνου – Χριστοφίλου
είχε δηλώσει «Η εκτελεστική εξουσία, η Κυβέρνηση, είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει τις δικαστικές αποφάσεις.

Η μη εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων είναι μείζον θεσμικό ζήτημα
. Συνιστά κίνδυνο για τους πολίτες, κίνδυνο για την έννομη τάξη και το Κράτος Δικαίου, κίνδυνο για τη Δημοκρατία.» Αλλά και ο απελθών Πρόεδρος του ΣτΕ κ.
Σωτήριος Ρίζος
έγραψε σε επιστολή του «… οι δικαστές του Συμβουλίου της Επικρατείας και οφείλουν και δύνανται να εγγυηθούν την προσδοκία των πολιτών ότι
το δικαστήριο αυτό θα λειτουργήσει ως το τελευταίο καταφύγιό τους
.»

Η δικαστική εξουσία αλλά και το Ελεγκτικό Συνέδριο ας είναι σε ετοιμότητα!
Αν ακούει κανείς!